

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvost sta na mestnem tergu št. 10.

Še nekaj o koralu.

Namen reforme je liturgično popolna ter pravilna služba božja. Storilo se je v ta namen že mnogo, zlasti po cecilijinih društvi, toda daleč smo še od zaželjenega cilja in konca. Tega je krivo nekaj pomanjkljivo poznanje liturgije, nekaj pa to, da se vse preveč ogiblujemo koralu. Sploh se smatra reforma rada le bolj kot muzikalična, in ne tudi kot liturgična. Kajti ko je v začetku naš „Glasbenik“ derznil se razpravljati tudi liturgična vprašanja in so se pri cecilijinih občnih zborih obravnavale tudi liturgične stvari, bil je takoj ogenj v strehi in jemala se je od mnogo strani cecilijinemu zboru in našemu „Glasbeniku“ celo pravica, govoriti o liturgičnih rečéh, dasi je to naravnost izrečeno v društvenih pravilih in si cecilijinega organa brez liturgičnega preresetovanja še misliti ni. Liturgična vprašanja so in še jih razpravljajo vsi reformini organi, o čemer se vsakedo lahko prepriča, ako vzame v roko kak cecilijin list, kajti reforma nema biti samo muzikalična, ampak zlasti tudi liturgična. S tem, da se odpravi s korov, kar se je nánje vrinilo trivijalnega, lascivnega in teatraličnega, ni še vse storjeno, marveč ako hočemo zopet imeti službo božjo popolno in pravilno, kakor jo strogo sv. cerkev zahteva, treba je tudi reforme liturgične. To se je tudi v Rimu zmiraj povdarjalo, in premnogi višji pastirji so si na vso moč prizadevali in si še prizadevajo izpeljati v svojih škofijah reformo ne le glasbeno, ampak tudi liturgično. Treba je edno storiti in družega ne opustiti, ako hočemo doseči to, kar reforma namerava. V ta namen nam ima biti skerb, da se s pravo liturgijo cerkveno čemdalje bolj soznanimo in pa da si pravi cerkveni koral zopet prisvojimo. O tem poslednjem hočem tu nekoliko čerhniti. Komu ni znano, da je koral cerkvena zapoved, postava; polifonno petje in inštrumentalna godba pa le izjema? Koral, ki se je pod vplivom sv. Duha v teku stoletij v sv. cerkvi razvil, gregorijanski koral, je pravo cerkveno petje, katero edino ima pravno mesto pri službi božji; vse drugo petje in glasbo pa cerkev le terpi ter pripušča, ako nema v sebi nič posvetnega in trivijalnega. Ako pa cerkev tudi drugo petje in glasbo pri službi božji izjemoma dovoljuje, s tem koralu, svojega lastnega deteta, kratko in malo ne zametuje, temuč mu varuje in brani postavno mesto v cerkvi pri službi božji. Pri nas pa je zdaj še ravno narobe: večglasno petje in semtertija inštrumentalna godba je v navadi, je, rekel bi,

postava, koral pa je le izjema, jako redka izjema. Ako hočemo torej zopet pravilno in popolno službo božjo doseči, kar reforma v poslednji instanci namerava, seči moramo zopet po koralu, ne sicer po oni pokveki, ki si je po vsej pravici pridobila ime „aschgrau“, marveč po pravem gregorijanskem koralu, kakor ga je sv. cerkev stvarila in razvila. Koral si mora zopet priboriti mesto, katero mu gre pri očitni službi božji; on se mora zopet udomačiti na naših korih, od kodar ga je pregnala doba trivijalnosti, racijonalizma ter modernega liberalizma. V to sverho pa je neogibno potreba: 1. da se vsi pevovodije in organisti do dobrega sèznanijo z duhom pravega koralu; 2. da se koral v dotičnih zavodih temeljito uči in 3. da se k petji privzemó deški glasovi.

1. Pevovodije in organisti naj se zopet do dobrega seznanijo s pravim cerkvenim koralom, naj ga sprejmejo vsi takó, da v njihovih rokah dobi koral ne samo kosti in kože, marveč duh in življenje, da se tako razvije vsa njegova lepota in moč, in da koral zopet dobi ón upliv do serc vernega ljudstva, ki ga je imel svoje dni in ga bode imel tudi zdaj, ako se bode pel v duhu sv. cerkve, to je: z občutkom, pobožnostjo in razumnostjo.

2. Podučuje naj se koral temeljito v orgljarski šoli, da bodo vsaj bodoči organisti, katere nam ima orgljarska šola odgojevati kot misijonarje prave cerkvene glasbe, znali, kaj je pravi koral in kako ga je upotrebljevati pri očitni službi božji. Tu se ima koral, ki zahteva precej muzikalične predvednosti, ukoreniniti in priljubiti, potem še le se bode polagoma oglasil po deželi okrog ter postal zopet domač na naših korih. Takega pravega koralu se bode pa tudi verno ljudstvo hitro zopet privadilo in si počasi zopet prisvojilo marsikateri lažji koralni napev, kakor svoje nekedanje dni. To pa se ume, da se koral ne bode rabil izključno, temuč zlasti v adventu, postu, pri biljah in enakih priložnostih, ko ga cerkev naravnost zahteva, drugekrati, zlasti o velikih praznikih in tudi sicer, pa tudi večglasno petje in inštrumentalna godba, kodar je mogoča, katera sv. cerkev kot izjemo dovoljuje, pri tihih mašah, ljudskih pobožnostih in sploh kedar petje ne sega naravnost v liturgijo pa tudi pesem v domačem jeziku. S koralom se pa mora dobro seznaniti tudi duhovenstvo, kakor to zahteva cerkev, zlasti Tridentinum tako strogo, da bi škofje celó ne smeli posvetiti v duhovne onih, ki niso vsaj za potrebo koralu vešč. V ta namen naj se koral, potem ko se je postavila potrebna muzikalična predvednost, pridno podučuje v Alojznici kot ustavu, ki ima vzvišeni nalog, odgojevati našo mladino za duhovski stan, pa tudi na gimnaziji naj se med drugi pevski poduk vpleta po moči tudi koral. Zlasti pak se je treba baviti s koralom v bogoslovnici. Res je sicer, da jih marsikaj pride v semenišče, ki imajo bore malo posluha in katerim učitelj petja ne more po livcu vlti koralu; a takim naj muzikalično bolj izurjeni kolege pomagajo ter jih privajajo na koral toliko časa, da si ga vsaj za silo prilasté za poznejše duhovsko življenje. Kajti, kako bo duhovnik v pastirstvu pel dostojno sv. mašo in sploh vstrezal cerkvenim zahtevam, ako si ni v semenišči vsaj za silo prilastil koralu. Sploh naj bode ves poduk v semenišči, kolikor mogoče, praktičen ter preračunjen za prihodnjo javno življenje; kajti sama teorija v pastirstvu bore malo pomaga in goli teoretiki v pastirstvu pogostem največje zmešnjave napravljajo.

3. Naj se za koral poleg odraščanih moških privzemó tudi še dečki, ki so za koral kakor vstvarjeni. Deški glasovi, za katere smo se v „Glasbeniku“ že potegovali, so krepki, čversti, prosti vse mehkužnosti, in ravno to zahteva cerkveni koral. Skušnja pa tudi uči, da se dečki, ki imajo še nepokvarjen okus, korala veliko laglje privadijo, kakor izurjeni pevci, ki imajo že popačen okus in merijo vse po sedanji glasbi. V ta namen ima vsak organist osnovati šolo, v kateri naj pridno podučuje v petji, zlasti tudi v koralu. — Ako se zgodi to, potem bo koral, ki je, kakor smo rekli v začetku, cerkvena zapoved, kmalu zopet domač na naših korih in služba božja bo zopet pravilna in popolna, kakor jo zahteva sv. cerkev — s tem pa je dosežen zaželjeni cilj reforme.

*K. = Jolinar ?
Korali ?*

Sostava orgelj.

(Spisal Ign. Zupan, ml.)

(Dalje.)

Na počez uverstenih čertah ležé tiskala, katerih železne ročice so uperte v sapnikov okvir. Izboknjene bunčice se verté na medenih iglicah, in iste dvigajo vse stožke istega tona zgoraj stoječih spremenov, kateri se pa le potem glasé, če je sapa v njihove predale spuščena.

Vsa ta mehanika, katera se nam kaže v tisučeri delkih, se verti, dviga, pada in premiče tako gladko, prožno in hitro, da bi človek mislil, da jo goni elektrika.

Ker se pa vsa ta mehanika in celota sapnice dá v najmanjših posameznih delkih brez vsakega orodja s prosto roko narazen vzeti, oglejmo si vsako stvar v posameznih delih.

Sapnica na stožke je sestavljena iz več delov, n. pr. dva spremenata imata en sapen predel, med stožki predeljen; ako so pa orglje manjše velikosti in ožje, da se ne more spremen v eni čerti raztegniti, ima pa vsak spremen svoj predel, v čigar poveršji ravnočertno, ali pa navzkrižno na vertanih ljuknjah stožki ležijo med dvema stenama. Tu so pa s pripravnim strojem s cela izvertani krožni izrezki, skoz katere stožič, kadar se dvigne, sapo v piščalniko spušča. Vsled tega, da je les s cela prevertan, in je za vsak spremen sapnica le iz treh delov skupaj zlepljena, nima zračna mokrina toliko moči do njega, ko do sapnice na vlake, katera je iz toliko delov sestavljena.

Vsak oddelek istega spremenata ali dveh spremenov je z vijaki priterjen na okvir, kateri je pa tako velik, kolikor spremenov se nanj vdéli; spodaj v tem okviru pa je spravljena vsa mehanika, katera stožke odpira.

Ako je treba celo sapnico iz orgelj vzeti, ni potreba še le poteznih šibic odvezovati, kakor pri sapniku na vlake, ampak sme se dvigniti brez ovire, in tudi sapnica posameznih spremenov, katerega si želi, se lahko proč vzame.

Stožič ali kegelj, kateri nadomestuje zaklopnico, je vstvarjen konično (n. pr. kakor pol jajca). Isti je navertan na meden vijak, oblečen v mehko kožo; pada ravno na rob krožnega izrezka, in tako gotovo dobro sapo zapira. Ako bi se pa slučajno pripetilo, da bi stožič ob robu kroga kako smet v

tistem hipu pritisnil, jo vender, kakor hitro se stožič dvigne, sapa naprej potisne, ali pa nazaj v požiralno cev verže.

Stožkov je toliko, kolikor piščal v orgljah, in vsak stožek ima praktično vodilo, katero teče na medenih iglicah in služi tudi temu, da se stožek pri igri, ali pa pri reguliranji zavertiti ne more, kadar se lesene matice nanj vertajo. S tem se vravna, da se stožek zmirom enako dviga, in protiklopnica dobro sapa zapira. Vsi stožki so brez peres; sapa jih sama zapira.

Odpiranje spremenov upravljeno je na lopute, z katerimi so zvezana spremenova grabišča; s temi se sapa spušča v predel, kjer se nahajajo stožki.

Sapni oddelek registrovih loput je vdoljen v taki velikosti, da zamore skoz prodirati vsim spremenom potrebna sapa. Isti leži pod ali nad sapnicami počez čez uverstene sapnice, in nad vsako je jako praktično upravljena loputa, katero dvigne potez registrovega grabišča. Te lopute so upravljene brez pritiska peres.

Vsak spremen ima za-se oddeljeno sapa, da ne more sosedni spremen poleg sebe nahajajočemu sapa zmanjšati, kakor se godi pri sapnici na vlake, kjer imajo vsi toni istega spremen eno samo splošno veliko zaklopnico, katera daje sapa vsim glasom istih spremenov, ali pa le enemu. Tedaj je razumljivo, da si morajo vsi isti glasovi sapa v kanceli nahajajočo med saboj deliti, katero ima prej le en sam glas, dokler ni več spremenov odprtih.

Mera pri naznačenih sapnicah na stožke je zelo natančna. Ako bi bil n. pr. stožek namenjeni piščali prevelik in zračna cev preobilna, povzroči ista sapa, kar je preveč na piščal pride, nazaj stresajoče valove, kateri stožek vznemirijo; piščal dela tresaje, in stožek zgubi svoje hitro padanje. Ako je pa tečaj sapne sile preozek, potem ne more piščal zaželjenega močnega, čistega glasú povzročiti.

Slavni umetniki sapnice na stožke jako pohvalno uporabljajo gledé močne jasne intonacije, pri kateri rabijo za njihovo popolno značajnost spremenov blizu dveh stotin m. m. sapne sile, med tem ko se pri sapnici na vlake ena tretjina tega vzeti ne sme, ker se že tako preradi oglašajo nepotrebni glasovi med igro v polnih akordih posameznih spremenov. Teh napak se pri sapniku na stožke popolnoma izognemo; doseže se po močnem sapnem tlaku hitri odgovor čisto donečih piščal, katere so intonirane vsled ekspresije prijetno in močno, tako, da se navadni intonaciji, kakor jo nahajamo pri sapnicah na vlake, nikakor primerjati ne dá.

Orglje sè sapnico na stožke se glasijo v manjšem številu spremenov močnejše, kakor pri sapnicah na vlake pri na polovico večjem številu. Nikakor pa ne mislim cvilečega in šumečega vrišča, ampak glas polnih orgelj, gromeč in mogočen, posameznih spremenov pa miloben, kakor ga stroga in natančna karakteristika zahteva. Kakor jih naglašajo orgljarji Rieger in sinovi, tako jih podam jaz nespremenjene; le to omenim, da tu naglašeni značaji so bili odobreni po raznih svetovnih razstavah.

(Dalje prih.)

Pesmaričica po številkah za nežno mladino.

Št. 60. *Lahno.* Po jezeru bliz' Triglava.
mf

(1 = e.) || $\overline{5 \ 5} \mid \overline{5 \ 3 \ 5 \ 4} \mid \overline{3 \ 5 \ 3 \ 4} \mid \overline{3 \ 2 \ 1 \ 2} \mid$
 1. Po je - ze - ru bliz' Tri - gla - va čol - nič pla - va sem ter
 2. Ri - bam sr - ca vsem i - gra - jo, da skak - lja - jo nad vo -

$\mid \overline{3 \ 0 \ 5 \ 5} \mid \overline{5 \ 3 \ 5 \ 4} \mid \overline{3 \ 5 \ 3 \ 4} \mid \overline{3 \ 2 \ 6 \ 7} \mid \overline{1 \cdot 7 \ 1} \mid$
 1. tje; v čol - nu glas - no se pre - pe - va, da od - me - va od go - re. Mi - le
 2. dó. Še va - lo - vi še - pe - tá - jo, in šum - lja - jo med sa - bó. Tu - kaj

$\mid \overline{3 \ 2 \ 1 \ 2} \mid \overline{1 \ 7 \ 2 \ 2} \mid \overline{7 \ 6 \ 3 \ 4} \mid \overline{5 \ 0 \ 5 \ 5} \mid \overline{5 \ 3 \ 5 \ 4} \mid$
 1. pti - ce po do - li - nah in pla - ni - nah se bu - dé; ker so ču - le pe - sem
 2. Sla - va ven - ce vi - je, sr - ce bi - je nam gor - kó! Čuj - te go - re in bre -

$\mid \overline{3 \ 5 \ 3 \ 4} \mid \overline{3 \ 2 \ 1 \ 2} \mid \overline{3 \ 0 \ 5 \ 5} \mid \overline{5 \ 3 \ 5 \ 4} \mid \overline{3 \ 5 \ 3 \ 4} \mid \overline{3 \ 2 \ 4 \ 3} \mid 1 \cdot \parallel$
 1. mojo, vsaka svojo žvrgolé, ker so ču - le pesem mojo, vsaka svojo žvrgolé.
 2. go - vi, da Si - novi Slave smo! Čujte go - re in bre - go - vi, da si - no - vi Slave smo.

Št. 61.

Lahno.
mf

Popotnik.

(1 = e.) || $\overline{0 \ 5} \mid \overline{5 \ 1} \mid \overline{1 \cdot 2} \mid \overline{3 \ 6} \mid \overline{5 \ 0 \ 5} \mid \overline{4 \ 3} \mid \overline{2 \cdot 6} \mid \overline{3 \ 2} \mid \overline{1 \ 0 \ 5} \mid$
 1. Po - pot - nik pridem čez go - ró, od do - ma vzamem še slo - vó, in
 2. Tud' tu cve - tó cve - ti - či - ce, po njih šu - mé bu - če - li - ce; pa
 3. De - že - la lju - ba, kje le - žiš, ki je - zik moj mi go - vo - riš? kjer

$\mid \overline{5 \ 1} \mid \overline{1 \cdot 2} \mid \overline{3 \ 6} \mid \overline{5 \ 0 \ 5} \mid \overline{4 \ 3} \mid \overline{2 \cdot 6} \mid \overline{3 \ 2} \mid \overline{1 \ 0 \ 5} \mid$
 1. ka - mor se o - kó o - zré, po - vsod se mi nov svet od - pré. Tud'
 2. na - ših rož je lep - ši cve - t, bu - če - lic na - ših slaj - ši med. Skoz
 3. znan - ci mo - ji še ži - vé, pri - jat - li mo - ji v gro - bik spé? Zdi -

$\mid \overline{4 \ 5} \mid \overline{4 \cdot 5} \mid \overline{3 \ 4 \ 3} \mid \overline{0 \ 5} \mid \overline{2 \ 3} \mid \overline{2 \cdot 5} \mid \overline{1 \ 2 \ 1} \parallel \overline{0 \ 5} \mid$
 1. tu - kaj soln - ce gre o - krog, do - li - no vi - dim, hrib in log; pa
 2. me - sta ho - dim in va - si, po - vsod dru - gač se go - vo - ri; jaz
 3. hu - jem, pra - šam ved - no: kje? pri - jat - li! k vam že - li sr - cé; pe -

$\mid \overline{5 \ 1} \mid \overline{1 \ 3} \mid \overline{2 \ 6} \mid \overline{5 \ 0 \ 5} \mid \overline{4 \ 3} \mid \overline{3 \ 2} \mid \overline{4 \ 2} \mid \overline{6 \ 7} \mid 1 \cdot \parallel$
 1. soln - ce na - še bolj bliš - či, in hrib naš lep - še ze - le - ní.
 2. tuj'c ni - ko - gar ne po - znam, in sred lju - di po - vsod sem sam.
 3. rut i - me - ti si že - lim, da k vam do - móm ko ptič zle - tim.

Št. 62.

Dolenska.

Živahno. mf

(1=g.) $\left\| \begin{array}{c} 5 \quad 6 \quad \overline{5} \quad | \quad \dot{1} \cdot \cdot \quad | \quad \ddot{3} \quad \ddot{2} \quad \overline{1} \quad | \quad \dot{1} \quad 7 \quad 0 \quad | \quad 7 \quad 6 \quad \overline{5} \quad | \quad 4 \cdot \cdot \quad | \quad 6 \quad 5 \quad \overline{4} \end{array} \right\|$
Pri - di Gorenc! z mrzle pla - ni - ne, va - bi Do - lenc v gor - ke do

$\left| \begin{array}{c} 4 \quad 3 \quad 0 \quad | \quad \overline{5} \quad 6 \quad \overline{5} \quad | \quad \dot{1} \cdot \cdot \quad | \quad \ddot{2} \quad \dot{1} \quad \overline{2} \quad | \quad \ddot{3} \cdot \dot{1} \quad | \quad \dot{1} \quad 7 \quad \overline{6} \quad | \quad 5 \quad \ddot{5} \cdot \end{array} \right|$
li - ne; mr - zel je led, pri - di se gret, mr - zel je led,

$\left| \begin{array}{c} \dot{4} \quad 6 \quad \overline{7} \quad | \quad \dot{1} \cdot 0 \quad | \quad \overset{p}{\ddot{2}} \quad 7 \quad \overline{1} \quad | \quad \ddot{2} \cdot \cdot \quad | \quad \ddot{2} \quad 7 \quad \overline{1} \quad | \quad \overset{mf}{\ddot{2}} \quad 5 \quad 0 \quad | \quad \ddot{3} \quad \dot{1} \quad \overline{2} \end{array} \right|$
pri - di se gret. Soln - ce gor - kó, tu - kaj nam si - je, tr - ta lju -

$\left| \begin{array}{c} \ddot{3} \cdot \cdot \quad | \quad \ddot{3} \quad \dot{1} \quad \overline{2} \quad | \quad \ddot{3} \quad \dot{1} \quad 0 \quad | \quad 5 \quad 6 \quad \overline{5} \quad | \quad \dot{1} \cdot \cdot \quad | \quad \ddot{2} \quad \dot{1} \quad \overline{2} \quad | \quad \ddot{3} \cdot \dot{1} \end{array} \right|$
bó gor se o - vi - je, vin - ce z go - ré, gre - je sr - cé,

$\left| \begin{array}{c} \dot{1} \quad 7 \cdot 6 \quad | \quad 5 \quad \ddot{5} \cdot \quad | \quad \dot{4} \quad 6 \quad \overline{7} \quad | \quad \dot{1} \cdot 0 \quad \left\| \right. \end{array} \right|$
vin - ce z go - ré, gre - je sr - cé. (Konec prih.)

D o p i s i.

— **Iz Ljubljane.** — Ko sem bil dné 2. mal. serpana romar pri Materi božji v Velesovem, doživel sem ondi nepričakovano veselje.

Ko se isti dan bližam cerkvi, zadoni mi iz nje na ušesa močno, vbrano, krasno petje. Hitim v cerkev, bila je polna pobožnega ljudstva; ravno so pa pevci z angeli božjimi peli trikrat sveto — povem Vam, bilo je ginljivo. — Precej si mislim, od kod so li pevci, in kako mogoče kaj tacega na deželi? Ženski sopran visok, čist kot struna, možki bas poln in junašk, srednja glasova primerna in čista. Stopim v žagrad, pogledam k altarju in vidim sv. mašo služiti v. č. g. Jos. Lavtižar-ja, Šentjurskega kaplana na Gorenjskem, marljivega, izvrstnega cecilijanca. Zdaj mi je bilo vse jasno.

Poslušam še obhajilno pesen in Genitori — in na vse le rečem: slišati se mora, in prepriča se, kaj je pravo cecilijansko petje na deželi.

Po sv. maši pravim gospodu Lavtižar-ju: Čast Vam, to je sad Vašega truda! — In jasnega obraza v svoji ponižnosti mi reče: Pri nas je lahko, ker so pevke in pevci toliko voljni in uka željni.

Po znani prijaznosti tega blagega gospoda mi pa še pri moji sv. maši zapojó mašno, Marijino in obhajilno sv. pesen. Vse pesni v pravem cerkvenem cecilijanskem duhu: verjemite mi, da serce mi je veselja kípelo in solze so mi v očéh igrale; bil sem res prevzet.

K sklepu kličem: Bratje, na noge! če v Šentjurji in še marsikje lahko gojijo pravo cerkveno petje, zakaj ne povsod po moči? Bog živi in ohrani kor Šentjurski in izvrstnega vodjo njegovega! Iskrena zahvala Vam za prelepo petje! Z Bogom! J. R. L. Roz.

— **Iz Dolenskega.** — Dalje gremo. Nedostojnega petja in orgljanja se pri nas več ne sliši. Ob velicih praznikih se poje čisto latinsko. Maš imamo že precej pripravnih in lahkkih. Med te štejejo se maše Schweitzer-jeve, ki so melodijozne in lahke, pa tudi lepe. Za ofertorije in graduale gre nam še bolj težko. — G. Lavtižar-jev „Veritas mea“ je bil nam prav všeč, pa tudi drugim, kakor sem čul. Podajte nam še več tacih — vsaj za velike praznike! — Novi, mladi skladatelji v „Cerkv. gl.“ nas prav razveseljujejo.

— Tudi napovedane „pesmarice“ se vse veseli in jo željno pričakuje. — Pri dekaniji je pri nas najslabše petje, akoravno bi imelo biti, in bi tudi lahko bilo, najboljše. — Na praznik sv. R. T. je zopet g. P. igral pri maši „Oj banovci“. Neka oseba mi je rekla. „To je pa že preveč pri najsvetejšem delu!“ Le v L. si tudi prizadevajo za pravo cerkveno petje. Tam podpira in navdušuje orgljavca č. g. Z. In tako naj bi delali tudi drugi duhovniki, in petje bi bilo kmalo bolje povsod! — „Harmoniumspiel“ od Mettenleiter-ja tudi jaz prav toplo priporočujem. Prav vesel sem, da sem to knjigo dobil po priporočilu č. g. T. S harmoniumom z 10. spr. od Jan. Kaufmana na Dunaji sem prav zadovoljen. — Še nekaj! Na dan našega farnega varuha sv. Antona je tû več maš. Orgljalo se je letos pri četririh mašah. A dva organista nista vedla, da je prvič sv. Antona dan, in drugič osmina sv. R. T., ker sta le M. D. pesni pela. — Domači orgljavci je delal prav. — Tako-le je pa sodil priprost kmet gledé lat. petja: „No, zdaj pa vem, da je latinsko petje lepo. Pri naši maši (ker pela se je latinska maša), je bilo vse bolj slovesno, nego pri družih“. Toliko za zdaj v naglici. Z Bogom cecilijanci! Saje ?

— **Iz Šebrelj na Goriškem**, dné 15. julija. — Dovolite, da Vam sporočim o našem letošnjem cerkv. petji. Na novo smo peli: lepo Kaim-ovo mašo „Jesu Redemptor“; ofertorije, Witt-a „laetamini“ in „justus ut palma“ (zadnji za 4 m. glas.), Obersteiner „tui sunt coeli“; „tantum ergo“ od Boeckeler-ja — in C. Ett-a; himna, „Jesu Red.“ Ett-ov, ter „veni creator“ od Witt-a; Foerster-ja „regina coeli“ in še 13 slovenskih pesni od znanih cecilj. skladateljev.

Za tri najviše praznike so bile od nekaj pri nas v navadi pete večernice; letos smo jih napravili pravilno. Mašnik pred altarjem je pel antifone in verstice koralno, pevci so mu pa na koro odpevali vsako drugo verstico „in falso bordone“ po Molitorju.

Odkar smo dobili Pustetov krasni in po ceni „Graduale Romanum“, smo se lotili tudi koralnega introita ter comunio; in letos na praznik sv. Jurija in sv. Ivana smo slišali pervikrat liturgično peto mašo, kakoršna mora biti po predpisih sv. cerkve. Introit in comunio se je pelo enoglasno, psalm pak harmonizovan po navodu Oberhoffer-jeve „Orgelschule“; graduale smo napravili „in fals. bord.“ po receptu v „Glasbeniku“.

Tudi petje se je letos očitvidno zboljšalo. Pevceve je še vedno bilo 12, za vsak glas po 3, ki so prav pridno k skušnjam zahajali, ter se ponosno cecilijancem prištevajo; in njih plačilo? — malo manj kakor „božji lon“. Skušnje bile so ob nedeljah in praznikih popoldan po 1½ ure, v potrebi pa še med tednom.

Za potrebni naraščaj pevcev hočemo tudi skerbeti in za prihodaje cerkv. leto se zopet kaj lepega naučiti. — Začetek pri naših skromnih močéh je sedaj storjen, ledina preorana — za daljni napredek pomagaj Bog in sv. Cecilija! a. Starnely ?

Razne reči.

— Iz Milana je prejel vrednik „Cerkvenega glasbenik-a“ jako ljubeznjivo pismo od preč. gosp. Gvar. Amelli-ja, predsednika laškega Cecil. društva. Ker je list bolj zasebnega značaja, ne moremo ga tu vsega priobčiti; omenimo le, da gosp. Amelli v imenu odbora evropejskega kongresa za liturgično petje (ki bode, kakor znano, meseca septembra v Arezzi zboroval) izreka živo željo in prošnjo, naj bi tudi izmed našega „plemenitega slovenskega národa“ bili zastopniki pri areškem kongresu, da bo potem tudi po tej strani „concentus“ v slavo Gvidonu Areškemu popolniši in krepkejši. Na pot toraj rojaki cecilijanci! — V Arezzo! bodi naš klic. Kogar je volja, vdeležiti se imenitnega kongresa, naj se oglasi pri vredniku „Cerkv. glasbenik-a“, da mu pošlje „legitimacijo“ zaradi znižane cene na železnici in zaradi stanovanja v Arezzi.

— Podučevalni kurs za gg. orgljavce se je veršil od 24. do 29. julija. Vdeležnikov bilo je 22; med njimi dva gospoda iz goriške nadškofije in trije čč. gg. župniki. Poduk je trajal vsak dan po sedem ur. Podučevali pa so gg. P. Ang. Hribar, A. Foerster, Fr. Gorsič (o sestavi orgelj) in J. Gnjezda. Teorija in praksa bili ste lepo zvezani; izdelovale so se domače naloge, dvakrat (28. in 29. julija) pel requiem v frančiškanski cerkvi in koncem še A. Foerster-jeva maša „S. Jacobi Ap.“ tudi v frančiškanski cerkvi. Trud in znoj gg. poslušalcev in učiteljev menda ne bode zastoj; marveč upamo, da bode obrodil še več sadu nego lani.

— Preskušnja orgljarskih učencev je bila 29. julija. Izmed 16 učencev, dalo se jih je izprašati 5, izmed katerih so bili 4 za orgljarsko službo „sposobnimi“ spoznani, 1 pa „verlo sposobnim“. — Novo šolsko leto se prične za orgljarske učence dne 5. meseca oktobra.

— Izpit iz koralnega petja pa so imeli gg. bogoslovci dne 13. julija v navzočnosti milostnega gospoda knezoškofa Krizostoma ter vis. čast. gospodov vodij in korarjev dr. L. Klofutar-ja in dr. J. Gogale.

— Sprejemanje dečkov v pevsko šolo pri čč. oo. frančiškanih v Ljubljani se prične dne 12. septembra ob desetih zjutraj. Pogoji se bodo dan sprejema povedali.

— Tudi v Regensburg-u bodo cerkveno-glasbeni nadaljevalni kurs napravili in sicer od 21. do 26. avgusta; pri tem kursu bodo učitelji ondotne šole za cerkv. glasbo vse podučne predmete iste šole predavali.

— V Straelen-u (Kölnske nadškofije) umerl je C. B. Jaspers, ki je dobro znan po svojih umetnih in v pravem cerkvenem duhu zloženih skladbah. R. I. P. *Gnjazda*

Popravki.

V „Nauku o harmoniji i. t. d.“ od A. Foersterja naj se popravijo še naslednje napake:

Str. 15. v 3. vrsti naj dobi zadnji akord „d“ namesto „f“.

Str. 19. v 3. vrsti naj se zbríše štev. 4.

Str. 21. v 2. vrsti naj se pristavi signaturi 4. takta: *)

„ „ v 3. vrsti naj dobi prva nota 4. takta signaturo: 6.

„ „ v 8. vrsti naj dobi prva nota 1. takta signaturo: 6.

Str. 23. v 19. nalogi naj stoji v 9. taktu $\frac{3}{5}$.

„ „ v 19. nalogi naj stoji v 15. taktu zadnja nota „e“.

„ „ v 2. vrsti od spodaj v 1. taktu naj se popravi signatura za noto „fis“: $5\frac{1}{2}$, signatura pa za noto „g“ naj se zbríše.

Str. 24. v 2. zgledu naj stoji 3. akord: **gis** — **c** — **eis**.

„ „ v 11. vrsti od spodaj naj stoji: z v. terco.

Str. 27. v 1. vrsti b. zadnji takt naj stoji: **gis** — **fis**, ligatura pa naj se zbríše.

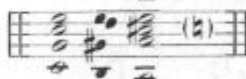
„ „ v 26. nalogi b. naj dobi 1. nota signaturo: $\frac{\times 3}{\times 5}$ (predzadnja nota je **his**).

Str. 30. v 34. nalogi naj stoji: „po 13. nalogi“, v 35. nalogi pa naj stoji: „po 12. nalogi“.

Str. 35. v zgledu **k**. naj dobi **d** 6. takta signaturo: 6.

Str. 37. v zgledu 48. naloge naj stoji v tenoru 6. takta namesto **d** dvojemka ($\frac{d}{h}$, v 7. in 8. taktu naj dobi bas še 2 celi noti **e** z ligaturo, v 8. taktu sopran samo **gis**, „h“ naj se zbríše.

Str. 47. v zadnji vrsti naj se pristavi med **gis** in **Hes**:

Str. 57. naj se v 1. muzikalni vrsti signatura $\frac{6}{4}$ nad (**a** zbríše in postavi nad ($\frac{g}{h}$.

Str. 65. v 2. vrsti 1. takt naj dobi III. sopran „c“ namesto „d“.

Str. 66. v 3. muzikalni vrsti od spodaj naj stoji v začetku:

Str. 68. v 5. vrsti naj stoji „dobiva“ namesto „dobimo“.

Listnica vred. prilog: Č. g. J. J. v Jag. na Gor. Brez dovoljenja založnika ne smemo, tudi aranžovane skladbe ne; prej je treba vprašati založnika. Enako se ne smejo glasovi izpisovati, ako se dobé tiskane, n. pr. „Requiem“ in „Te Deum“ iz „Cerkv. glasbenika“. Sicer lepa hvala za dober namen.

Opravnišтво „Cerkvenega glasbenika“ prav vljudno prosi p. n. gospode naročnike zaostale naročnine.

Pridana je listu 8. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjazda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga **Cecilijino društvo**. — Tiska **R. Milic**.